

Referansedata

Fylke: Sør-Trøndelag
Kommune: Malvik
Kartblad: 1621 I
H.o.h.: 18-177moh
Areal: 847 daa

Prosjektilhørighet: Bekkekløfter 2007, S-Trøndelag
Inventør: JKL, ØRØ
Dato feltreg.: 11.06.07, 20.06.07
Vegetasjonsone: Sørboreal
Vegetasjonseksjon: O2-Klart oseanisk

Sammendrag / Kort beskrivelse

Homla er ei ca. 8 km lang bekkekløft i Malvik kommune, og strekker seg fra Foldsjøen nord til Hommelvik, hvor den munner ut i Trondheimsfjorden, ca. 20 km øst for Trondheim. Mens de sydligste delene er i et forholdsvis rolig landskap, markerer Storfossen overgangen til den trange Homladalen, som danner et rett og dypt gjel i en forkastningssone på 3-4 km nord til Hommelvik. Langs sidene av dette gjelet renner det mindre bekker som danner smådaler i dalsiden. Berggrunnen tilhører Trondheimsfeltet, som er en del av den kaledonske foldesonen. Feltet er dominert av baserike bergarter som grønnsteiner, tuffbergarter, leirskifer, fyllitt. Gran er dominerende treslag i hele området, stedvis med innslag av borfeale løvtrær som bjørk, rogn, selje og gråor. Det er stor mosaikk i vegetasjonstyper. Blåbær- og småbregneskog dominerer på middels rike arealer, men med innslag av lågurt- og høgstaudeskog på rikere partier. Særlig artrike utforminger av lågurtinnslag finnes langs smådaler og friskere sig langs bekker på østsiden av dalen ned mot elva. Typisk for østsiden av kløfta er også større og mindre bergvegger og skrenter med baserike bergarter. Her finnes bergvegsvegetasjon bl.a. med kalkkrevende arter. Det er også karakteristisk for området med innslag av kalk- og fuktighetskrevende arter som har sin hovedutbredelse i fjellet. Vestsiden av Homladalen er snauhagd for 20-30 år siden, og er nå tett h.kl. 3. Også østsiden av dalen er utsatt for tidlige hogster. Det er typisk at det fortsatt er igjen intakt gammelskog i de bratteste områdene, mens partier helt inntil elva er svært tett granskog i ungdomsfase (h.kl. 3). Også på de flatere partiene i overkant av elvegjelet, er skogen preget av nyere tids inngrep, med en stor andel av granskogen i hogstklasse 3 eller som hogsflater. Gammelskogen er i en optimalfase til aldersfase, med trealdre trolig opp til ca. 140 år og dbh opp til 70 cm. Denne skogen er stort sett ensjiktet men fleraldret, og med en del innslag av død ved. Et stort antall stubber forteller om tidligere plukkhogster og brutt kontinuitet i død ved. Fem kjerneområder er registrert i Homla. Kjerneområde 2 ved Storfossen har kløftas største og viktigste kvaliteter og er nasjonalt viktig (A-verdi). Storfossen danner med et fall på 40 meter et velutviklet fosserøymiljø med gammel fosserøyskog, fosse-enger og bergvegger påvirket av fosserøyk. Særlig er artsmangfoldet av krevende lavararter høyt med godt utviklet lungeneversamfunn på flere grantrær og med flere regnskogsarter. Tilsammen 7 rødlistearter (6 VU) ble registrert i fosserøyskogen, med fossenever og gullprikklav som de mest interessante. Begge disse artene forekommer svært sparsomt. I tillegg er rosa tusselav (VU) kjent fra lokaliteten, men ikke gjenfunnet siden 1985. Storfossen bør derfor betraktes som en svært sårbar lokalitet i forhold til bevaring av de mest krevende artene. Storfossen huser også de to eneste rødlistede mosene som er kjent fra Homla. I den trange kløfta nord for Dølanfossen finnes partier med eldre granskog på østsiden av kløfta. Her finnes godt utviklede gammelgransamfunn bl.a. med de rødlistede artene granbendellav (VU) og meldråpelav (VU). Stedvis opptrer trådragg (VU) frekvent. Tilsammen 9 rødlistede lavararter er kjent fra Homla (7 VU, 2 NT). Det finnes en del død ved spredt i gammelskogen, men kontinuiteten er brutt, og kun en rødlistet vedboende sopp ble registrert (svart sonekjuke NT). særlig i rikere sig og langs småbekker ned mot Homla er det et rikt artsmangfold av karplanter, men ingen rødlistede ble observert. De viktigste verdiene i Homla er fosserøysksamfunnene ved Homla, med fosserøykgranskogen som den viktigste. Derest har den gamle granskogen langs østsiden av kløfta store verdier. Etersom Storfossen er en av de største fossene i trøndelagsfylkene og den eneste urørte foss av denne størrelsen i regionen, har området en stor landskapsøkologisk funksjon. Viktige partier med gammel og forholdsvis tett granskog på østsiden av kløfta forteller om store utviklingsmuligheter i forhold til krevende vedboende arter. De store ungsogsarealene på vestsiden av kløfta trekker ned, men er av stor arronderingsmessig betydning. Samlet sett vurderes Homla som nasjonalt verdifull - verdi 5.

Feltarbeid

Feltarbeid ble utført av Jon Tellef Klepsland og Øystein Røsok (BioFokus) 11 og 20. juni 2007. Mest tid ble brukt på østsiden av kløfta. Området rundt Storfossen er tidligere forholdsvis godt registrert (Blom 1996, Holien 1998). Dette området ble oppsøkt for å få et inntrykk av fosserøyskosen, men undersøkt noe mindre grundig fordi vi hadde kjennskap til tidligere undersøkelser i området. Området ved Dølanfossen ble ikke oppsøkt på grunn av kjennskap til tidligere registrering i området (Holien 1998). Forøvrig ble flere mindre sidebekker på østsiden ned mot Homla registrert. Jon registrerte de sørligste av disse, i området vest for Bjørndalsåsen. Øystein registrerte lenger nord, vest for Mårstokkmyra. Vestsiden av Homla ble i liten grad oppsøkt, men til en viss grad studert fra veien.

Tidspunkt og værets betydning

Været var fint og egnet for undersøkelse av vegetasjon og naturverdier. Det var noe tidlig på året for sopp.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området inngår i arbeidet med systematiske undersøkelser av bekkekløfter, et felles prosjekt i regi av Direktoratet for Naturforvaltning og NVE. Dette er første ledd i systematiske biologiske undersøkelser av spesielt prioriterte og biologisk viktigste skogtyper i Norge. I Sør-Trøndelag omfatter "bekkekløftprosjektet" 57 lokaliteter i 2007.

Arbeidsgrensene for undersøkelsesområdet var på forhånd grovt angitt av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag i samarbeid med Direktoratet for Naturforvaltning. Dette besto av området nord for Storfossen ned til E6. Ved E6 er det en del ungskog. Her

er derfor lokaliteten blitt noe innskrenket.

Tidligere undersøkelser

Forekomst av sjeldne lavarter i fossesprøytonen ved Storfossen i Homla ble registrert av Tor Tønberg i 1985 og rapportert første gang av Botnen & Tønberg (1988). I 1992 ble området oppsøkt som en del av arbeidet med den norske rødlista for lav (Tønberg et al. 1996). Mosefloraen ved Storfossen ble undersøkt av Blom (1996) i forbindelse med anleggelse av en kultur- og natursti i Storfossområdet. Lind (1997) har vurdert konsekvenser for friluftsliv og naturmikljø ved en eventuell utbygging av vassdraget til kraftformål. Området ble i 1998 undersøkt med hensyn til flora av karlanter og lav i forbindelse med planer om utbygging av Homlavassdraget i Malvik til kraftformål (Holien (1998)). Hovedformålet med undersøkelsen Holien foretok var å registrere lavfloraen i de områdene som blir mest berørt av en utbygging til kraftformål. Det ble lagt spesielt vekt på å registrere status for de rødlistede lavartene og vurdere konsekvenser for populasjonene av en eventuell utbygging, samt peke på tiltak for å oppveie de negative effektene. Det ble også gjennomført en enkel registrering av karplantefloraen i de berørte områdene i dette studiet (Holien 1998). Trolig som resultat av registreringene til Blom (1996) og Holien (1998) er området som inkluderer Dølanfossen, Storfossen og mettifossen blitt registrert som svært viktig naturtype (BN00019083, Naturbase 2008). De tidligere registreringene har i stor grad vært konsentrert i området fra Storfossen til Dølafossen, mens området lenger nord i Homladalen er langt dårligere undersøkt.

Verdifull kulturmark på tidligere eller nåværende innmark er blitt kartlagt i Mostadmarka, i området nær Homlavassdraget eller Foldsjøen (Øien 2007). Seks av lokalitetene som ble kartlagt ble klassifisert som viktige. Enkelte av disse grenser helt inntil Homla.

Beliggenhet

Homla ligger i Malvik kommune, Sør-Trøndelag. Den strekker seg ca. 8 km i nordlig retning fra Foldsjøen og renner ut i Trondheimsfjorden ved Hommelvik, ca 20 km øst for Trondheim.

Naturgrunnlag

Topografi

Vassdraget ligger i et ravinelandskap med marine avsetninger i dalene. Varierende topografi preger de ulike delene av Homlas løp. Ved Verksfossen rett nord for Foldsjøen er det en markert fallstrekning. I området ved Foldsjøen er terrenget ellers forholdsvis flatt. Her danner elva meandere og stilleflytende partier. Storfossen markerer overgangen til den trange Homladalen, som danner et rett og dypt gjel i en forkastningssone på 3-4 km nord til Hommelvik. Langs sidene av dette gjelet renner det mindre bekker som danner smådaler i dalsiden, med Renndalen i Holladalens østside som en av de mest markerte. Mer åpen er Høybydalen som har bilvei. Utløpet av Homla utgjør et stort grundtvannsområde i Hommelvik på grunn av elvas store transport av løsmasser. Nævra og Krokutbekken renner sammen med Homla før Storfossen. Storfossen har et fall på ca. 40 meter, og er dermed Trøndelagsfylkenes nest største fossefall. Med god vannføring i elva gir dette en tydelig fosserøyksone som dusjer et granbestand. Nedenfor Storfossen ligger Mettifossen og Dølafossen. De tre fossene har tilsammen et fall på 80 meter. Høydeforskjellen fra Foldsjøen til Hommelvik er 200 meter, og fra Storfossen til Hommelvik på 145 meter. Fra dalbunn til kløftekant er høydeforskjellen gjerne mer enn 100 meter.

Geologi

Berggrunnen tilhører Trondheimsfeltet, som er en del av den kaledonske foldesonen. Feltet er dominert av grønnsteiner, tuffbergarter, leirskifer, fyllitt, gneis og granitt. Selve gjelet i Homladalen nord til Hommelvik består av skifer, sandstein og kalkstein (NGU 2008a). I området ved Storfossen er det ryolitt. Ved Foldsjøen består berggrunnen av grønnstein og amfibolitt. Typisk for området er glasimarine avsetninger i dalene, og endemorener av varierende størrelse i høyere partier. Morenedekket er i hovedsak tynt og usammenhengende (NGU 2008b). Elveavsetninger bestående av grus og sand forekommer langs hele Homla. Under marin grense finnes det områder med ravinelandskap (Norges vassdrags- og energidirektorat).

Vegetasjonsgeografi

Vegetasjonseksjon: O2-Klart oseanisk, vegetasjonssone: sørboreal 100% (850 daa) .

Sørboreal (Øien 2007)

Klima

Klimaet er i hovedsak oseanisk ved fjorden, mens det er mer kontinentalt lenger opp i vassdraget. Det er relativt kjølige somre og jevnt med nedbør hele året. Normal årsnedbør er 900-1000 mm. Beregnet spesifikk avrenning er 18,81 l/s/km² og middeltilsiget 2,96 m³/s (Norges vassdrags og energidirektorat).

Økologisk variasjon

Variasjonen betraktes som middels både med hensyn til topografi og vegetasjon. Deler av kløfta er en rett strekning med liten variasjon, dvs. tilnærmet samme eksposisjon, høydeforskjell, fall, kløftbredde og form. Tre markerte fosser bidrar imidlertid vesentlig til å øke variasjonen. Med hensyn til vegetasjonstyper er det representert flere rike typer, samt noen middels rike som er dominerende.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Vegetasjon og karplanteflora er tidligere registrert i området ved Dølanfossen, Storfossen og Verksfossen av Holien (1998). 182 karplanter ble da registrert i området. Ingen av disse er rødlistet. Gran er dominerende treslag i hele området, stedvis med innslag av boreale løvtrær som bjørk, rogn, selje og gråor. Store deler av området har imidlertid så tett granskog at løvtrærne trolig er skygget ut. Det er stor mosaikk i vegetasjonstyper. Blåbær- og småbregneskog dominerer på middels rike arealer, men med innslag av lågurt- og høgstaudekog på rikere partier. Mindre partier med høgstaudegranskog, bl.a. med dominans av strutseving finnes i kjerneområde 1. I rikere hellinger, f.eks. den nordøstvendte skråningen vest for Storfossen forekommer småbregnegranskog og storbregnegranskog med spredte innslag av rogn og gråor langs elva. Særlig artrike utforminger av lågurtinnslag finnes langs smådaler og friskere sig langs bekker på østsiden av dalen ned mot elva. Her vokser arter som hengeaks, kranskonvall, mjødukt, vårerteknapp, liljekonvall, skogstorkenebb, bringebær, enghumbleom, marikåpe sp., teiebær, markjordbær, sløke, skogfiol, hvitmaure, slirestarr, tepperot, gullris, trollurt, turt, skogvikke, firblad og storkransemose. De rike sigene skaper noe åpning i skogen med rom for løvtrær som bjørk, selje og rogn. På sidene av disse rike sigene kan granskogen virke fattigere, og domineres av blåbær, tyttbær og moser. Typisk for østsiden av kløfta er også større og mindre bergvegger og skrenter. Her finnes bergveggsvegetasjon med skjørlok og svartburkne, også med mer kalkkrevende arter som grønnburkne, fjellodnebregne, krusfellmose, rottehallemose, spindel-mose, storstytte, holeblygmose, åregrønnnever og bergfrue. Det er også karakteristisk for området med innslag av kalk- og fuktighetskrevende arter som har sin hovedutbredelse i fjellet. Holien (1998) nevner følgende eksempler på slike arter påvist i området ved Storfossen: Svartstarr, hårstarr, fjelltistel, gulsildre, bergfrue, dvergjamne, og fjellfrøstjerne. Fjellfiol ble observert i samme område i forbindelse med befarung i 2007. Holien (1998) registrerte også rik sumpskog nær elva ved Storfossen, med skogrørkvein, myrhatt, gulldusk og åkermynte. I området langs Svarttjørnbekken registrerte Holien også rik sumpskog og rikmyr (Holien 1998). På rikmyra ble arter som sæbustarr, nebbstarr, loppestarr, breiull og stortveblad registrert. Den østlige artene nubbustarr ble funnet i den omkringliggende sumpskogen. I følge Holien var området langs Svarttjørnbekken det mest interessante i hans undersøkelse (Holien 1998). På vestsiden av Homla og i sørlige deler av elva, i området rundt Foldsjøen er det utpreget kulturlandskap med flere gårdsbruk med innmark. I dette området er 18 lokaliteter undersøkt og kartlagt for verdifull kulturmark (Øien 2007). Frisk fattigeng var den dominerende vegetasjonstypen i de fleste lokalitetene. Mindre arealer med rikere eng og myrvegetasjon ble også funnet. Totalt ble 181 arter av karplanter registrert i Øiens undersøkelse, og artsmangfoldet ble vurdert som relativt lavt i de fleste lokalitetene, men seks av dem ble vurdert som viktige. De to rødlisteartene marinøkkel og bakkessøte ble registrert (Øien 2007).

Skogstruktur og påvirkning

Vestsiden av Homladalen er snauhogd for 20-30 år siden, og er nå tett h.kl. 3. Også østsiden av dalen er utsatt for tidligere hogster. I følge Holien (1998) er også området i den vestvendte skråningen ned mot elva på østsiden av Homladalen, mellom Dølanfossen og Svarttjørnbekken dominert av unge granplantefelt. Ved selve Dølanfossen er det et bestand med eldre og grovvokst granskog, stedvis med innblanding av gråor, bjørk, rogn og selje. Langs Svarttjørnbekken er det voksen granskog, men av forholdsvis små dimensjoner, opp til 35 cm dbh. Deler av skogen er her i en sammenbruddsfase, og det er store mengder død ved. Det er likevel ikke snakk om kontinuitet i død ved. Skogen er ensjiktet, men med innslag av bjørk og rogn på lysåpne steder. I området ved Storfossen er det innslag av bestand med ungskog, samt partier med eldre granskog. Et parti med gammel, flersjiktet granskog med noe død ved, og med innslag av rogn finnes på nordsiden av Rabb-berget, rett vest for Storfossen. Også lenger nord finnes det eldre granskog på østsiden av Homla. Det er typisk at det fortsatt er igjen intakt gammelskog i de bratteste områdene, mens partier helt inntil elva er svært tett granskog i ungdomsfase (h.kl. 3). Også på de flatere partiene i overkant av elvegjelet, er skogen preget av nyere tids inngrep, med en stor andel av granskogen i hogstklasse 3 eller som hogsfater. Gammelskogen er i sen optimalfase til aldersfase, med trealdre trolig opp til ca. 140 år og dbh opp til 70 cm. Denne skogen er stort sett ensjiktet, men fleraldret, og med en del innslag av død ved. Et stort antall stubber forteller om tidligere plukkhogster og brutt kontinuitet i død ved, men trolig finnes enkelte overstandere etter gamle plukkhogster. Innslaget av selje, bjørk, rogn og furu er sparsomt i en nesten ren granskog. Mindre deler av skogen er i bledningsfase, og er preget av relativt store mengder læger i lave og midlere nedbrytningsstadier. I nordre deler av kløfta, sør for E6, er det ungskog.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Homla. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Homladalen østside

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
Naturtypeverdi: A

Kjerneområdet ble registrert av Jon Tellef Klepsland og Øystein Røsok (BioFokus) den 20/6 2007 i forbindelse med bekkeløftprosjektet. Avgrensingen gjelder et parti med eldre granskog på østsiden av Homla-vassdraget. Topografien er uryddig med mange skrenter, store bergvegger, opp til 10-15 meter høye, og små dalsøkk. Bergveggene er ofte skyggefulle og relativt kalkrike. Her inngår bl.a. bergfrue, grønnburkne, svartburkne, fjellfrøstjerne, fjell-lodnebregne, skjørlok, krusfellmose, rottehallemose, spindel-mose, storstytte, holeblygmose, hvithodenål og åregrønnnever, samt laven *Gyalecta jebensis* i de nordlige deler. Skogen i øvre og midtre del av lia er overveiende i sen optimalfase til aldersfase på middels og høy bonitet (inntil ca 140 år). I de nordligste delene er skogen stort sett ensjiktet, men fleraldret, med enkelte graner opp mot 60 cm dbh. Det finnes en del død ved i ulike stadier, også forholdsvis sterkt nedbrutt. Flere mosedecke stubber forteller om tidligere plukkhogst. Det er ikke kontinuitet i død ved i området. Deler av den eldste skogen står i en beskyttet smådal med stabilt høy luftfuktighet, noe som begunstiger en del epifyttiske og epilittiske kryptogamer. På gran inngår arter som gammelgranslav, kattedotlav, meldrøpeltav (VU), flokestry, gubbeskjegg (NT) og skrukkelav. Foruten gran opptrer både bjørk, selje og rogn spredt, og en-

kelte innslag av furu. På rikkbarkstrær som selje og rogn finnes bl.a. skrubbenever, lungenever, glattvrenge og stiftfyllav. Råtevedmosen larvemose er påvist på morken granlåg. Småbregne- og blåbærutforming dominerer vegetasjonsbildet, men tilknyttet skrenter finnes mindre parti med ganske rik lågurtvegetasjon med bl.a. liljekonvall, kranskonvall, hengeaks, vårerteknapp, skogvikke, markjordbær, firblad, teiebær, hvitveis, fingerstarr og skogfiol, samt mjødukt, skogstorkenebb og storkransemose.

Nederst i avgrensingen er det overvekt av yngre, svært tett granskog i ungdomsfase (h.kl. 3). Men også et mindre parti i bledningsfase finnes. Granskogpartiet i bledningsfase er preget av relativt store mengder læger i lave og midlere nedbrytningsstadier, og store grantrær inntil 70 cm dbh. Vegetasjonen her avviker også noe fra resten av avgrensingen ved å være spesielt frodig med dominans av strutseving og f.ø. innslag av tyrihjel, skogsvinerot, mjødukt, skogstjerneblom m.fl. Partiet kan trolig klassifiseres som høystaudegranskog, som er rødlistet som hensynskrevende (LR) (Aarrestad et al. 2001). Trådrag (VU) opptrer ganske frekvent både i gammelskogsfragmentet og i ungsbogen nederst langs elva. Trådraggen har trolig overlevd i gammelskogsfragmentet og senere re-etablert seg i ungsbogen. En høyspentlinje krysser akkurat over gammelskogsfragmentet. Skogen er imidlertid beskyttet av en ca 5 meter høy bergvegg i bakkant. Naturtypelokaliteten er avgrenset i sør mot ung gråorskog langs elva og granplantefelt for øvrig. Lokaliteten vurderes på grunnlag av stor variasjon, skogtilstand, størrelse og artsinventar som nasjonalt viktig, dvs. A.

2 Storfossen

Naturtype: Kystgranskog - Ren granskog med lite lauvtrær
Naturtypeverdi: A

Lokaliteten omfatter de sørligste deler av naturtype BN00019083 i Naturbasen (Naturbasen 2008). Avgrensningen omfatter i stor grad verdier beskrevet av Blom (1996). Kjerneområdet har tidligere blitt registrert av Tønsberg (Botnen og Tønsberg 1988), Blom (1996) og Holien (1998).

Storfossen har et fall på ca. 40 meter og er Trøndelagds nest høyeste fossefall, og den eneste urørte foss av denne størrelsen i regionen. Både Storfossen og Mettifossen har en stor og velutviklet utforming av sprøytesoner. Sprøytesonene er konstante. Kjerneområdet har en del variasjon i naturverdier og naturtyper. Bergveggen nær Storfossen er silikatrik, og har en ganske stor artsdiversitet av moser (Blom 1996). Nedenfor denne bergveggen er et bestand med gammel granskog som avgrenses av den bratte bergveggen ved fossen i syd og skilles i nord fra et plantefelt av en blokkrik skogfri stripe. Nedenfor granskogbestandet mot elva, samt på begge sider av Homla under Littlefossen finnes arealer med næringsrike blokker og berg. Nord for granskogbestandet finnes en liten fosseeng. Langs Homla finnes også elvekantvegetasjon. I tillegg finnes en smal sone med gråor-vierkratt mellom fosseengen og granskogen. Alle disse delområdene har en karakteristisk moseflora som er positivt påvirket av fosserøyken med til sammen 187 registrerte arter, hvorav to rødlistede. Mosefloraen er nærmere beskrevet av Blom (1996). I de åpnere partiene langs elva er et innslag av kalk- og fuktighetskrevende karplanter som har sin hovedutbredelse i fjellet. Her forekommer svartstarr, hårstarr, fjelltistel, gulsildre, bergfrue, dvergjamne og fjellfrøstjerne (Holien 1998), samt fjellfiol (egne observasjoner).

Med hensyn til naturverdier og forekomst av rødlistearter, er de største verdiene knyttet til det fossesprutpåvirkede nordøst-vendte granskogbestandet vest for Storfossen. Skogen er gammel småbregne- og storbregnegranskog med spredte innslag av rogn og selje. Den er forholdsvis tett, med dimensjoner opp mot 40 cm dbh, og har en del død ved i form av lite til middels sterkt nedbrutte granlæger opp til ca. 50 cm dbh., men det er ikke kontinuitet i død ved. Det ble ikke påvist noen krevende vedboende sopp. Lungeneversamfunnet er godt utviklet her, og er særlig artsrikt nederst i bestandet (nedre 10 - 15 meter), ca. 30 meter fra fossen. Her opptrer arter i lungeneversamfunnet på grankvister og granlæger, foruten rogn og selje. Minst 20 graner hadde velutviklet lungenever. Følgende arter i lavsamfunnet er registrert her: Vanlig blåfyllav, filthinnelav, lungenever, skrubbenever, stiftfyllav og flere arter av vrenge (Nephroma spp). I spraysonen finnes også fløyelsglye, stiftglye, kystvrenge, kystfyllav, dvergfyllav og frynserosettlav (Blom 1996, Holien 1998). Sølvnever og skorpelaven rosa tusselav (VU) ble registrert i området av Tønsberg i 1985 (Botnen og Tønsberg 1988). Holien (1998) gjenfant en sparsom forekomst av fossenever (VU) i form av et par individer på grankvister høyt over bakken, og antydte i 1998 at populasjonen av fossenever må ha vært liten lenge (Holien 1998). Arten ble ikke påvist i 2007, men ble heller ikke søkt målrettet etter. Holien fant også en sparsom forekomst av trådrag (VU) på ett tre i samme området, og gullprıklav (VU) på to trær (Holien 1998). Skorpelavsamfunnet er også godt utviklet på gran med mange trær med gammelgranlav. Mer sjelden er *Szczawinskia leucopoda* (VU) og granbendellav (VU), som begge ble påvist av Holien (1998). Av mer trivielle lavarter i regionen kan nevnes randkvistlav, gubbeskjegg (NT) og skukkelav på gran. Det er også i denne granskogen at Blom (1996) fant flere av de mest interessante moseartene. Mens råtevedmosen pusledraugmose er vanlig, har orejammemose (NT) og fauskflik små forekomster i den sentrale delen av granskogen rett ovenfor spraysonen, alle på råtnende granved. Enkornvebladmose (DD) ble funnet som første sikre funn for Norge på de rike bergene i fossesprøytonen av Blom (1996), og er i følge Rødlistebasen (Artsdatabanken 2006) kun kjent fra to norske lokaliteter.

For å sikre en god forvaltning av området anbefales en buffersone et stykke utenfor de registrerte verdiene. Dette er i tråd med forslag av Blom (1996), som foreslår en buffersone med eksisterende granskog på ca. 30 meter på kollen over Storfossen.

På grunnlag av det rike mangfoldet av lavarter i lungeneversamfunnet på grankvister og løvtrær i granskogen i fossesprøytonen, bl.a. med flere sårbare arter, samt forekomst av enkelte krevende mosearter knyttet til råteved, vurderes området som nasjonalt viktig, dvs A verdi.

3 Dølanfossen

Naturtype: Kystgranskog - Ren granskog med lite lauvtrær
Naturtypeverdi: B

Lokaliteten omfatter de nordligste deler av naturtype BN00019083 i Naturbasen (Naturbasen 2008). Avgrensningen omfatter skog i nærhet av Dølanfossen. Dølanfossen ligger nedenfor Storfossen og har et fall på ca. 20 meter. Fossen har en stor og velutviklet utforming av en konstant sprøytsone. Området ble ikke oppsøkt i 2007. Beskrivelsene er basert på Holien (1998). Nord og østsiden av området utgjøres av et bestand eldre, grovvokst granskog, stedvis med noe løvtreinnblanding av gråor, bjørk, selje og rogn. Lungeneversamfunnet er utviklet på rogn og selje, med arter som vanlig blåfyllav, lungenever, skrubbenever, kystfyllav og stiftfyllav. På gran var det velutviklede samfunn av gammelgranlav med innslag av granbendellav (VU).

Kjerneområdet vurderes som regionalt viktig (B-verdi) på grunnlag av godt utviklet lungeneversamfunn på løvtrær.

4 Svarttjørnsbekken nedre

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
Naturtypeverdi: B

Kjerneområdet ble registrert av Jon Tellef Klepsland og Øystein Røsok (BioFokus) den 11/6 2007 i forbindelse med bekkeløftprosjektet.

Kjerneområdet utgjøres av gammel granskog langs nedre deler av Svarttjørnsbekken i den vest-vendte skråningen ned mot Homla. Skogen er stort sett ensjiktet, med dimensjoner opp til ca. 35 cm dbh. Enkelte læger av gran finnes spredt, samt en god del gamle hogststubber. Svartsonekjuke (NT) ble funnet på en stokk. Bekken er en sildrebekk som trolig tørker ut om sommeren. Langs bekken er berggrunnen med fylt eksponert i form av steiner og bergvegger. Vegetasjonen langs bekken er rik, med lave urter og høye stauder som liljekonvall, vårerteknapp, kranskonvall, marikåpe sp., vendelrot, teiebær, hengeks, markjordbær, sumphaukeskjegg, skogfiol, slirestarr, hvitmaure, trollurt, skogstorkenebb, bringebær, enghumleblom, mjørdurt, sløke, turt og gullris. Innslaget av løvtrær som bjørk og rogn er også større langs åpne partier ved bekken. Det er også innslag av kalkrike bergvegger, også med overheng, med grønnburkne, skjærløk, bergfrue og harerug. Laven hvithodenål (NT) ble funnet på kalkrik bergvegg. Gammelgranlavsamfunnet er godt utviklet på eldre graner med gammelgranlav, kattefotlav, Lecidea leprarioides og granbendellav (VU). Et lite stykke bort fra bekken blir vegetasjonen fattigere, og blåbærgranskog med høyt innslag av tyttebær og moser, bl.a. mye torvmose. Lokaliteten vurderes som viktig (verdi B) på grunn av kontinuitet i tresjikt, samt enkelte kravstore arter inkludert en sårbar art.

Artsmangfold

Artsmangfoldet i Homla er rikt, særlig med hensyn til krevende lavararter. Totalt er det kjent 12 rødlistede kryptogamer fra bekkekløfta. Av disse er 9 lav, 2 moser og en sopp. Hele sju sårbare (VU) lavararter er påvist i Homla. I tillegg ble et kretsende par av fjellvåk (NT) observert i 2007. Det er særlig artsamangfoldet i området ved Storfossen som er blitt grundig undersøkt med 187 registrerte mosearterarter (Blom 1996), 71 lavararter (Botnen og Tønsberg 1988, Blom 1996, Holien 1998) og 182 arter av karplanter (Holien 1996). For lav og karplanter er arter registrert i områdene ved Dølanfossen, Veksfossen og øvre deler av Svarttjørnsbekken inkludert i artsantallet. Grunnlaget for at området ved Storfossen skal ha flere rødlistede eller andre krevende arter er fortsatt til stede, men noe begrenset. Fosserøyksonen ved Storfossen er av størst betydning for artsamangfoldet, med velutviklede regnskogslavsamfunn på grankvister og rognetrær. De to sårbare (VU) artene fossenever og gullprykklav er registrert i området, men med svært sparsomme forekomster (Holien 1998). Storfossen er den nest sydligste lokaliteten i Norge for fossenever og en utpostlokalitet for gullprykklav som er meget sjelden på østsiden av Trondheimsfjorden. Av mindre krevende arter i lungeneversamfunnet huser fossereyksonen lungenever, skrubbenever, vanlig blåfylllav, kystfylllav, dvergfylllav, fløyelsglye, filthinnelav, stiftfylllav og ulike vrønger (*Nephroma* spp.). I tillegg finnes arter som frynserosettlav, randkvistlav og skrukelav. Gammelgranlavsamfunnet er også godt utviklet med enkelte rødlistede regnskogararter: Granbendellav (VU), *Szczawinskia leucopoda* (VU), og rosa tuselav (VU). Rosa tuselav i tillegg til artene sølvnever og stiftglye ble imidlertid ikke gjenfunnet i området av Holien (1998) eller av oss i 2007. Også trådragg (VU), funnet på ett tre i 1998 (Holien 1998) har en meget sparsom forekomst ved Storfossen. Det er derfor grunnlag for å si at Storfossen er en svært sårbar lokalitet for de mest krevende artene.

De mest kravstore og utpregede regnskogsartene mangler i resten av bekkekløfta, men rødlisteartene granbendellav (VU), meldråpelav (VU), trådragg (VU), hvithodenål (NT) og gubbeskjegg (NT), ble påvist i den gamle granskogen på østsiden av Homladalen i forbindelse med inventeringen i 2007. Særlig i kjerneområde 1 opptrer trådragg ganske frekvent. Av mindre krevende arter i gammelgranskogen på østsiden av Homla er gammelgranlav som er vanlig, kattefotlav, flokestry og *Gyalecta jenensis*. Funn av arter som ikke ble påvist av Holien (1998), f.eks. hvithodenål, *gyalecta jenensis* og åregrønnever, kan indikere at Homladalen kan inneholde miljøer som huser andre arter enn kjerneområde 2 ved Storfossen.

Blant de mest kravstore mosene er råtevedsmosene orejammemose (NT), fauskflik og pusledraugmose påvist i granskogen ved Storfossen. I tillegg til disse artene fant Blom enkorntvebladmose (DD) på rike bergvegger i fossesprøytsone (Blom 1996). Denne arten er kjent fra kun to lokaliteter i Norge. Blom (1996) nevner også flere andre arter knyttet til næringsrike berg. I forbindelse med feltarbeidet i 2007 ble det registrert flere arter som Blom ikke registrerte ved Storfossen. Eksempler på slike arter er krusfellmose, holeblygmose, larvemose, rottehallemose, spindelmoser og storstylte. Dette kan indikere at det trange gjelet i Homladalen kan inneholde miljøer med andre arter enn området ved Storfossen. I Høybydalen som er en sidedal til Homla, nær Hommelvik, registrerte Blom buttblomstermose (EN) på varme kalkberg under stup i 1985 og 1986, som eneste kjente norske lokalitet (Artskart 2008).

Til tross for en del død granved, med forekomst av middels til sterkt nedbrutte læger, ble svartsonekjuke (NT) registrert som eneste rødlistede sopp. Potensialet vurderes som langt større, både for vedboende sopp og marklevende sopp knyttet til kalkrik berggrunn.

Karplantefloraen vurderes som rik, med 182 registrerte arter bare innenfor området mellom Storfossen og Dølanfossen (Holien 1986). Den baserike berggrunnen gir grunnlag for rik flora, med urter, høye stauder og konkurransesvake fjell- og bergveggplanter. Ingen rødlistede karplanter ble påvist. Jervfjellet befinner seg ca. 5 km sørvest for Storfossen i samme skoglandskap. I forbindelse med registreringer av naturverdier på Statskog SFs eiendommer ble følgende rødlistede sopp funnet på lokaliteten Jervfjellet: Duftskinn (NT), rynkeskinn (NT), svartsonekjuke (NT) og gammelgranskål (NT) (Hofton og Framstad (red.) 2006). Også denne lokaliteten bærer preg av tidligere plukkhogster, og mangler kontinuitet i død ved. Dette kan indikere potensiale for større mangfold av rødlistede vedboende arter enn det som ble registrert i Homladalen.

Det ble ikke fokusert på vilt, men et fjellvåkpar (NT) ble observert kretsende over kløfta.

Tabell: Artsfunn i Homla. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Bladmoser	Fissidens dubius	Kystlommemose		1	1 ₁
Bladmoser	Isothecium alopecuroides	Rottehalemose		3	1 ₃
Bladmoser	Neckera complanata	Flatfellmose		1	1 ₁
	Neckera crispa	Krusfellmose		5	1 ₅
Bladmoser	Plagiothecium latebricola	Orejammemose	NT	1	2 ₁
Bladmoser	Seligeria donniana	Holeblygmose		3	2 ₁
Levermoser	Anastrophyllum hellerianum	Pusledraugmose		1	2 ₁
Levermoser	Bazzania trilobata	Storstylte		1	1 ₁
Levermoser	Cololejeunea calcarea	Spindelmoser		2	1 ₂
Levermoser	Lophozia longiflora	Fauskflik		1	2 ₁
Moser	Scapania brevicaulis	Enkornvebladmose	DD	1	2 ₁
Skorpelav	Szczawinskia leucopoda		VU	1	2 ₁
Busk- og bladlav	Alectoria sarmentosa	Gubbeskjegg	NT	19	1 ₁ 1 ₈ 2 ₁ 4 ₉
	Collema furfuraceum	Fløyelsglye		1	2 ₁
	Collema subflaccidum	Stiftglye		2	2 ₂
	Degelia plumbea	Vanlig blåfittlav		19	2 ₁₇ 3 ₂
	Hypogymnia vittata	Randkvistlav		1	2 ₁
	Leptogium saturninum	Filthinnelav		1	2 ₁
	Lobaria amplissima	Sølvnever		1	2 ₁
	Lobaria hallii	Fossenever	VU	1	2 ₁
	Lobaria pulmonaria	Lungenever		32	1 ₁ 2 ₂ 27 ₃
	Lobaria scrobiculata	Skrubbennever		6	2 ₁ 2 ₁ 3 ₂
	Nephroma bellum	Glattvrenge		2	2 ₂
	Nephroma laevigatum	Kystvrenge		1	2 ₁
	Nephroma parile	Grynvrenge		1	1
	Pannaria rubiginosa	Kystfittlav		2	2 ₁ 3 ₁
	Parmeliella parvula	Dvergfitlav		1	2 ₁
	Parmeliella triptophylla	Stiftfittlav		6	2 ₅ 3 ₁
	Pseudocyphellaria crocata	Gullprikklav	VU	3	2 ₃
	Ramalina thrausta	Trådragg	VU	8	1 ₇ 2 ₁
	Usnea chaetophora	Flokestry		1	2 ₁
Skorpelav	Arthonia leucopellaea	Kattefotlav		26	1 ₁₃ 2 ₂ 4 ₁₁
	Bactrospora corticola	Granbendellav	VU	5	2 ₁ 3 ₂ 4 ₂
	Chaenotheca gracilentia	Hvithodenål	NT	3	1 ₁ 4 ₂
	Cliostomum leprosum	Meldrøpelav	VU	1	1 ₁
	Gyalecta jenensis			2	1 ₂
	Megalaria grossa	Stor fløyelslav		2	2 ₂
	Schismatomma pericleum	Rosa tusselav	VU	1	2 ₁
Sopp vedboende	Crumenulopsis pinicola	Gammelgranskål	NT	1	4 ₁
	Phellinus nigrolimitatus	Svartsonekjuke	NT	2	4 ₂

Avgrensing og arrondering

Store deler av undersøkelsesområdet er påvirket. Dette gjelder særlig vestsiden nedenfor flere gårdsbruk på platået innenfor kløfta. For å fange opp hele bekkeløftmiljøet, og sikre de store verdiene som er registrert i forbindelse med Storfossen, Dølanfossen og den gamle granskogen i kløftas østside, er også endel partier med ungskog inkludert. På vestsiden inkluderer dette nederste del av kløfta, ca 50 meter opp fra dalbunnen. Her er kløftsiden særlig bratt, og består av ungskog, men inkluderes for å sikre kløftfunksjonen. Dette området vil kunne utvikle verdifulle kvaliteter dersom det restaureres ved at skogen får bli gammel. Fordi vestsiden er østvendt vil den ha andre kvaliteter for biologisk mangfold enn østsiden av

elva. I nord avgrenses området mot ungskog og hogstflate.

Andre inngrep

Vassdraget er i stor grad berørt av inngrep som veier, kraftledninger og bebyggelse. Langs vestsiden av Homladalen er det flere gårdsbruk på kanten av bekkekløfta, helt fram til brattkanten. Det er god vei til disse. I søndre deler av Homla følger denne veien elva fram til Foldsjøen. På østsiden er det langt mindre inngrep. En skogsbil (bomvei) strkker seg nordover langs homla, men i god avstand fra kanten, og svinger østover ved Bjørndalsåsen. I nordre deler, ca. 1 km fra utløpet i Hommelvik krysser E6 over elvegjelet. Herfra og fram til utløpet er det omfattende inngrep. Tettstedet Hommelvik grenser inntil elva. En høyspentledning følger vestsiden av kanten av gjelet. En annen passerer over.

Vurdering og verdisetting

Homla er ei forholdsvis stor og markert bekkekløft. Særlig markert er den 3,5 km lange strekningen i Homladalen fra Storfossen til E6. Vestsiden av kløfta er sterkt påvirket, med gårdsbruk helt ut på kanten av kløfta, og med ungskog i bratthellingen ned mot Homla. Også partier av østsiden er preget av forholdsvis nye inngrep og har flere bestand med ungskog. De største verdiene finnes i tilknytning til Storfossen, ved inngangen til det mest markerte gjelet. Storfossen, som som med et fall på 40 meter er et sjeldent høyt fossefall i regionen, har en fossesprutsone med flere vegetasjonsamfunn. Mest verdifulle av disse er trolig et bestand med gammel granskog på vestsiden av fossen. Her er det et velutviklet regnskogsamfunn med rike lungeveversamfunn på grankvister og hele sju registrerte VU-arter. En større del av østsiden av Homladalen har også store naturverdier, med bl.a. tre sårbare (VU) lavarter. Samlet sett er det begrensede kvaliteter knyttet til død ved, men i partier i Homladalens østside (kjerneområde 1), finnes en del død ved, også middels til sterkt nedbrutt. En rødlistet art knyttet til død ved ble påvist. Den eldste skogen bærer preg av tidligere plukkhogst, og riktig gamle overstandere av gran finnes bare unntagsvis. Løvtrær finnes kun spredt i området, ingen spesielt gamle ble påvist. Vegetasjonen har en del variasjon, med blåbærgranskog og småbregnegranskog som dominerende typer, og med lågurt-, storbregne- og høgstaudegranskog i rikere partier. Kalkrike bergarter gir også grunnlag for kalkrik bergvegsvegetasjon med innslag av fjellplanter. Topografisk er variasjonen middels variert, med størstedelen av Homladalen som er rett kløft med små og lite markerte sidedaler nedenfor Dølanfossen. Kløfta har imidlertid et ujevnt fall, med tre markerte fosser. I fosseområdet er det markerte bergvegger, som også finnes i andre partier av kløfta.

Homla vil i middels grad kunne bidra til å dekke inn mangler ved skogvernet (Framstad et al. 2002, 2003). Det er særlig punktet internasjonale ansvarstyper som peker seg ut. Dette omfatter for Homlas del både bekkekløft og boreal regnskog. Området vil også kunne bidra til å dekke inn kriteriet forholdsvis intakte områder av lavereliggende skog i sørboreal vegetasjonssone ettersom viktige deler av kløfta befinner seg under 100 m.o.h., og inneholder gjenværende, forholdsvis intakte forekomster av rike skogtyper som kalkskog, lågurtskog og høgstaudeskog. Området vil dessuten kunne bidra til å dekke inn kriteriet om viktige forekomster av rødlistearter med hele sju VU-arter av lav i trøndelagselementet.

De viktigste kvalitetene er knyttet til at dette er ei relativt stor bekkekløft med mye fuktig, eldre granskog med relativt rik lavflora. Spesielle kvaliteter er knyttet til den meget velutviklete fosserøyk-regnskogen ved Storfossen, samt til den eldre granskogen på østsiden. Naturverdiene er samlet sett store, og lokaliteten vurderes som nasjonalt verdifull – verdi 5.

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Homla. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for for verdisetting i metodekapittelet. Forkortelser; UR = urørthet, DVM = død ved mengde, DVK = død ved kontinuitet, GB = gamle bartær, GL = gamle løvtrær, GE = gamle edelløvtrær, TF = treslagsfordeling, VA = Variasjon, TVA = treslagsvariasjon, VVA = vegetasjonsvariasjon, RI = rikhet, AM = arter, ST = størrelse, AR = arondering, FOR = Fosseryk. For kjerneområder er kun variasjon vurdert som en kombinasjon av topografi og vegetasjon. For området samlet er det delt i to ulike vurderinger.

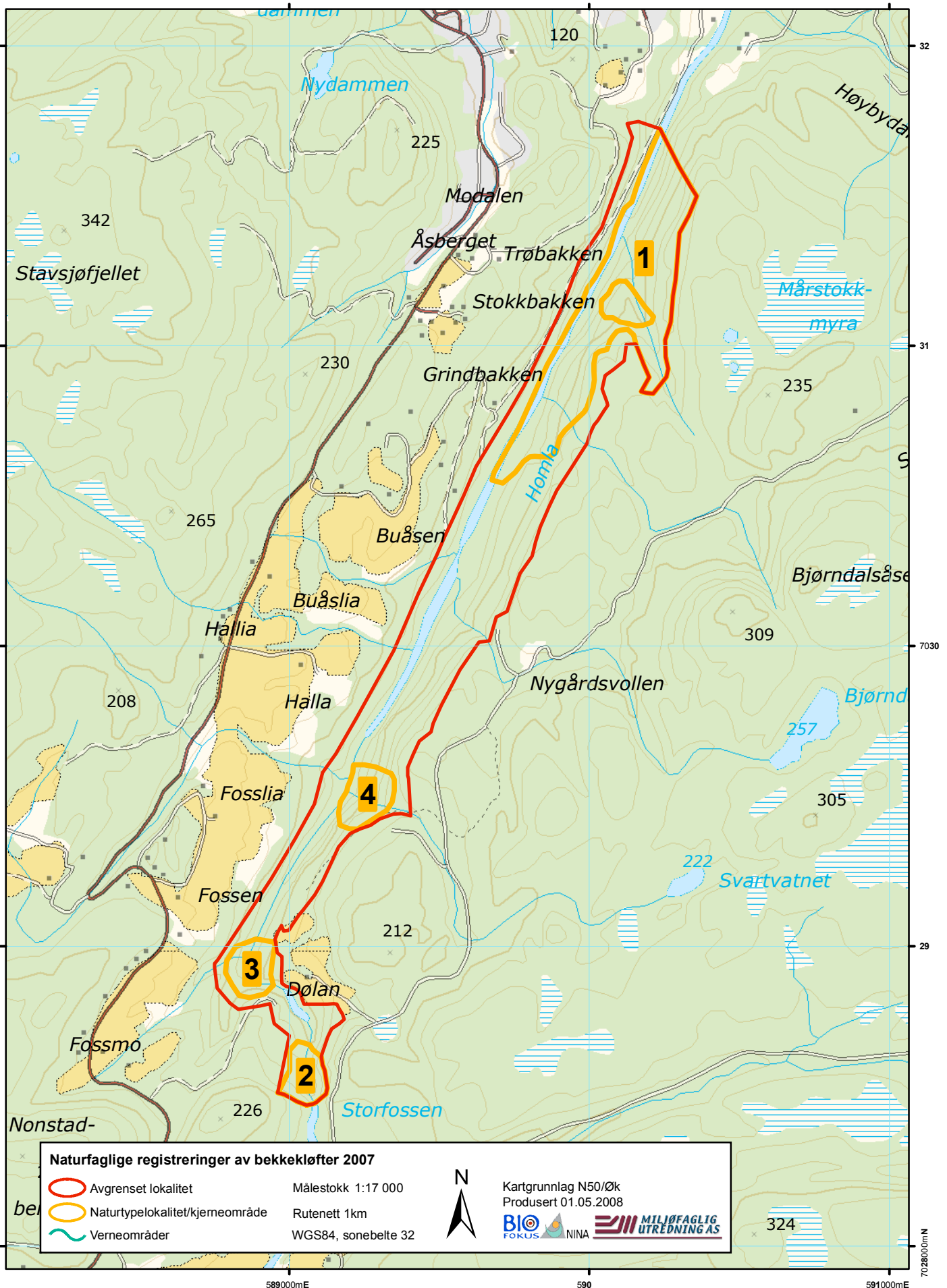
Kjerneområde	UR	DVM	DVK	GB	GL	GE	TF	VA	TVA	VVA	RI	AM	ST	AR	FOR	Samlet verdi
1 Homladalen østside	***	**	*	*	0	—	**	**	—	-	**	***	-	-	-	***
2 Storfossen	***	**	*	**	*	—	**	***	—	-	***	***	-	-	-	***
3 Dølanfossen	*	?	?	?	?	—	**	**	—	-	**	**	-	-	-	**
4 Svarttjørnsbekken nedre	**	*	*	*	*	—	**	**	—	-	**	**	-	-	-	**
Totalt for Homla	**	**	*	*	0	—	**	**	**	**	**	***	***	***	**	5

Referanser

- Aarrestad, P.A., Brandrud, T.E., Bratli, H. og Moe, B., 2001. Skogvegetasjon. I: E. Fremstad og A. Moen (Red.), Truete vegetasjonstyper i Norge. NTNU, Vitenskapsmuseet. Rapport botanisk Serie, 2001-4, s. 15-44.
- Artsdatabanken & GBIF Norge, internett. <http://artskart.artsdatabanken.no/>
- Artsdatabanken. 2006. Rødlisterbasen. ([www. artsdatabanken.no](http://www.artsdatabanken.no)).
- Blom, H. 1996. Inventering av mose og lav ved Storfossen, Malvik kommune.
- Botnen, A, & Tønsberg, T. 1988. Additions to the lichen flora of central Norway. *Gunneria* 58: 1-43.
- Direktoratet for naturforvaltning, internett. <http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/>
- Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Branderud, T. E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. - NINA oppdragsmelding 769. 9pp.
- Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.
- Hofton, T.H., & Framstad, E. (red.), Gaarder, G., Brandrud, T.E., Klepsland, J., Reiso, S., Abel, K., Bendiksen, E., Heggland, A., Sverdrup-Thygeson, A., Svalastog, D., Fjeldstad, H., Hassel, K. & Blindheim, T. 2006. Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog på Statskog SFs eiendommer. Del 2 Årsrapport for registreringer i Midt-Norge 2005. - NINA Rapport 151. 257 s inkl vedlegg.
- Holien, H. 1998. Botaniske registreringer ved Homla, Malvik kommune, Sør-Trøndelag. Høgskolen i Nord-Trøndelag. Utredning 4: 1-19.
- Lind, E. 1997. Friluftsliv og naturmiljø i Homlavassdraget. SMU-Rapport 6/97. 72 s.
- NGU 2008a. Berggrunnen i Norge N250: www.ngu.no/kart/bg250/
- NGU 2008b. NGU 2008b. Kvartærgeologiske kart: www.ngu.no/kart/losmasse/
- Norges vassdrags- og energidirektorat. 123/2 HOMLA (Vassdragsnr.123.4Z)
- Tønsberg, T., Gauslaa, Y., Haugan, R., Holien, H. & Timdal, E. 1996. The threatened macrolichens of Norway 1995. *Sommerfeltia* 23.
- Øien, D-I. 2007. Kartlegging av verdifull kulturmark i Mostadmarka, Malvik. - NTNU Vitensk. mus. Rapport botanisk serie 2007-3. 26 s.

Homla (Malvik, Sør-Trøndelag).

Bilder fra området Homla

Ensjiktet kulturskog på ryggen nordvest for Storfossen. Foto: Jon T. Klepsland

Storfossen. Foto: Jon T. Klepsland

Storfossen med ungskog i forgrunnen. Foto: Jon T. Klepsland

Vindfall i gammelskogsresten like ved Storfallet. Vindfallet skyldes delvis at skogen er snauhogd ovenfor bergryggen. Foto: Jon T. Klepsland